

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

מן התלמוד

סדר קדשים
מסכת חולין, דף פ"ו

"דאמר רב יהודה אמר רב: בכל יום ויום בת קול יוצאת ואומרת: כל העולם כולו נזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני די לו בקב הרובין מערב שבת לערב שבת"

עלמא - עולם
קושטא - אמת

הסבר: התלמוד מלמדנו שלפעמים זכותו של צדיק אחד יכולה לפרנס את העולם כולו, בעוד אותו צדיק מסתפק במזעט.

דבר תורה

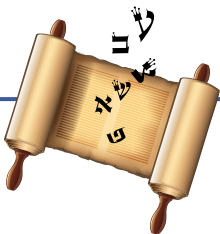
בפרשתנו מסופר על הקטורת שהיו מקטירים בכל יום במשכן. ריחה של הקטורת היה ריח מפעים ומשובח אשר היה מגיע לכל רחבי ירושלים. הגמרא מספרת שהכלות שהיו נמצאות בירושלים לא היו צריכות להתבשם מכיוון שריח הקטורת היה כל כך טוב וחזק עד שהוא היה מגיע אליהן ומבשמן.

באופן מפתיע, בתוך אחד עשר סממני הקטורת היה סממן אחד שהיה לו ריח רע וחזק ושמו חלבנה.

מדוע בתוך מרכיביה של הקטורת הוכנסה החלבנה בעלת הריח הרע?

חכמינו למדו ממעשה הקטורת: שגם דברים הנראים בפני עצמם כרעים ולא טובים - אם ניקח ונערב אותם עם דברים טובים ומשובחים - אפילו הם יוכלו בסופו של דבר להפוך ולהיות טובים.

כך גם בקטורת הוכנסה החלבנה שריחה רע אך מתוך עירובה עם שאר המרכיבים הטובים - הפכה גם היא להיות חלק מהריח המשובח שהופץ בהקטרת הקטורת.

סדר קדשים | מסכת חולין דף פ"ב-פ"ח
שבת פר' כי-תשא | י"ב-י"ח באדר א' (17-23 לפברואר)

דף פ"ב: התנא סומכוס

התנא סומכוס היה מחכמי דורו של רבי יהודה הנשיא, שהיה הדור האחרון של התנאים. בעריכת המשנה בראשותו של רבי יהודה הנשיא, שולבו גם הלכות בשם סומכוס. סומכוס היה תלמיד מובהק של רבי מאיר, ושם אביו היה יוסף. רבי יוחנן העיד על סומכוס שהיה דורש ארבעים ושמנה טעמים על כל דבר טומאה וארבעים ושמנה טעמים על כל דבר טהרה.

אחת ההלכות הידועות שאמר סומכוס, היא: "מזון המושל בספק - חולקין". כלומר, כל מזון שיש ספק למי הוא שייך, יחלקו אותו בין שני הצדדים הטוענים לבעלות עליו.

בדברי אגדה מפורסם מאמרו: "כל המאריך ב'אחד' (בקריאת שמע) - מאריך לו ימיו ושנותיו".

דף פ"ג: המוכר שתי בהמות - אם ובתה

אדם שמוכר שתי בהמות, שהן אם ובתה, ויודע שאסור לשחוט את שתיהן ביום אחד, האם כשמוכר את האם לאדם אחד ואת הבת לאדם אחר, הוא צריך לומר לכל אחד מהם, שיצור קשר עם השני לפני שהוא שוחט, כדי שלא יוצר מצב שהם ישחטו אותן ביום אחד ויעברו על איסור "אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד"? ההלכה קובעת שאין צורך לחשוש ששני הקונים יחליטו לשחוט אותן באותו יום, אבל אם אחד הקונים אמר לו שהוא מתכוון לשחוט את הבהמה באותו יום, עליו להודיע לקונה השני שלא ישחט את הבהמה שהוא קנה באותו יום.

דף פ"ד: הלכות דרך ארץ

נאמר בספר ויקרא על מצות כיסוי הדם: "ואיש איש מבני ישראל ומן הגר הגר בתוכם אשר יצוד ציד חיה או עוף אשר יאכל ושפך את דמו וכסהו בעפר". מדוע התורה אומרת שרק מי שצד חיה או עוף צריך לכסות את דמו? **האם מי שקנה אותם, או מגדל אותם, אינו צריך לכסות את דמם?**

אלא ביקשה התורה ללמד את האדם שלא ירגיל את עצמו לחיות ברמה גבוהה יותר מכפי שהוא מסוגל לה, ולכן, כשם שמי שמתקנים רק מציד, אוכל בשר רק כשהצליח לצוד, כך כל אדם לא יאכל בשר בקביעות, רק מדי פעם, כמו ציד שאוכל בשר רק כשמצדדו לו, זאת, כדי שלא יגרום לעצמו להתרושש ולהיות עני, מפני שרצה לחיות ברמה גבוהה מדי.

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער:

בני הזוג כהן הזמינו חופשה במלון, ושילמו תמורתה בכסף מלא. באחד מימי החופשה הגיעו לבקר אותם במלון הזוג לוי, ובני משפחת כהן הזמינו אותם לאכול איתם ביוחד. הם ביקשו מהמלצר להביא עוד שתי צלחות לזוג לוי, ולהתחלק איתם באוכל שהם קיבלו.

הדבר עורר דיון ביניהם לבין מנהל חדר האוכל המלון, שדרש מהם לשלם עבור הזוג הנוסף, בעוד הם טענו שהם לא מזמינים להם עוד אוכל, והם יתחלקו איתם באוכל שממילא מגיע להם עבור מה שהם שילמו.

מצד שני:

אומר מנהל חדר האוכל: ברגע שהגיעו אנשים חדשים לחדר האוכל, והם יושבים בחדר האוכל לאכול - הם צריכים לשלם, ולא מעניין אותי האם הם אוכלים אוכל עם זוג אחר או שהזמינו אוכל בנפרד.

מצד אחד:

טוענים הזוג כהן: אין למלון הוצאות נוספות בגלל הזוג לוי, ואנחנו התחלקנו איתם באוכל שממילא שילמנו עליו. כל מה שביקשנו זה רק עוד שתי צלחות ריקות.

מה...?
עֲתִכֶּם?

★ | מן ההסטוריה

הקמת בית הספר לאומנות בצלאל

בית הספר לאומנות בצלאל, הוקם בירושלים בשנת 1906 ביוזמתו של פרופ' בוריס שץ. **את שם בית הספר נתן שץ על שמו של בצלאל בן אורי, האומן שבנה את המשכן במדבר.** שץ, צייר ופסל שנוכד בעיר קובנה בליטא, פגש את הרצל ב-1903 והציע לו להקים בית ספר לאומנות בארץ ישראל, ואכן לאחר שלוש שנים גייס שץ תרומות והקים את בצלאל. במסגרת בית הספר לאומנות הוקם גם מוזיאון שכלל חפצי אומנות מאומנים יהודיים ופעילים ציוניים, וכן עתיקות שנמצאו בארץ. בשנותיו הראשונות שימש בצלאל גם במרכז תרבות בו ניתנו הרצאות לקהל הרחב והוצגו בו עבודות של סטודנטים. בית הספר בצלאל, שזכה בשנת תשי"ח-1958 בפרס ישראל לפיסול וציור, ממזקם היום בקמפוס הר הצופים של האוניברסיטה העברית בירושלים.

הבניין ההיסטורי של האקדמיה בצלאל במרכז ירושלים, Ranbar, Wikipedia

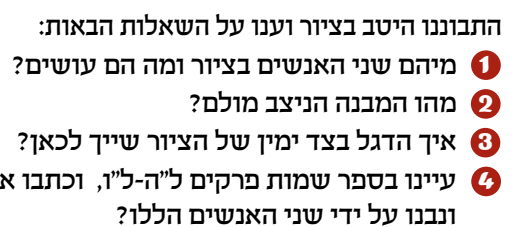
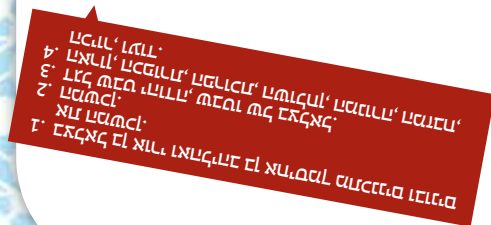
👤 | מי אנחנו?

- שניהם היו האומנים החכמים שהכינו ובנו את המשכן וכליו במדבר, על פי ציווי ה'.
- האחד היה משבט יהודה וסבתא רבה שלו הייתה מרים, אחות משה ואהרן.
- השני היה משבט דן ועל שם אביו יש מושב בשפלה, בקרבת העיר לוד.

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִשְׁמְרֵנוּ וְיִבְרַךְ אֶת כָּל עַמּוּנוֹת יִשְׂרָאֵל

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883		2448	2448		2238	1948	0	
																
495 תחילת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת הבית השני	-422 חורבן בית המקדש הראשון	חנניה בית המקדש הראשון	שלמה המלך	דוד המלך	בצלאל	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם עציון	-3760 בריאת העולם

ג. לאחר הכניסה לארץ הגיע לשילה, שם שכן כ-369 שנים לערך עד שהועבר אחר כך לירושלים.

סדר קודשים | מסכת חולין, דף כ"ה - כ"ח

דף כ"ה: כיסוי הדם

יש מצוה לכסות את הדם של חיה או עוף שנשחטו. אם ציד ירה חץ בחיה או עוף והרג אותם, או שהוא התנגש בהם ברכבו והם נהרגו, אין כל מצוה לכסות את דמם, רק אם הם נשחטו, קיימת המצוה.

דף כ"ו: זכות הצדיקים

התלמוד מספר שפעם אחת חדרו תולעים למשטן שהיה שוה לרבי חייא, והוא התניעץ עם רבי יהודה הנשיא מה לעשות.

איה יתכן שכן? ארע לפשתן שלו? הרי כאשר עלו רבי חייא ורבי חייא לארץ ישראל, בזכותם התרחשו פלאות בארץ ישראל, עד שהם עלו היו סופות ורעידות אדמה, רוחות עזות ורעמים, היין היה מחמיץ והפשתן היה מתקלקל, וכאשר עלו רבי חייא ורבי חייא, פסקו בזכותם כל הקללות הללו, אם כן, איה הפשתן של רבי חייא התקלקל?

מסביר התלמוד שהצדיקים מגנים על כל הדור, אבל אינם נהנים מזכויותיהם בעולם הזה, כדי שלא יפסידו משכרם לעולם הבא.

דף כ"ז: לחטוף מצוה

אדם אחד סיים לשחוט את העוף והתכוון לקיים מצוה כיסוי הדם, לכסות את הדם בעפר. לפתע שמע רעשים מאחוריו, ועוד בטרם הספיק להגיב, עמד אדם אחר ונשף עפר על דם התרנגול. אותו אדם הצטער מאוד ש"חטפו" לו את המצוה.

מעשה כזה ארע בימי של רבן גמליאל, והוא חיב את חוטף המצוה לשלם עשרה זהובים ליהודי שהפסיד את המצוה, כי חז"ל תיקנו שעל החוטף מצוה לשלם לאיש שממנו נחטפה המצוה.

דף כ"ח: מצוה כיסוי הדם בעפר

מצוה כיסוי הדם של חיה או עוף שנשחטו, אי אפשר לקיים באבנים או בקרשים, אלא צריך לכסות בעפר. אפשר לכסות גם בסיד, בחול דק, או באבנים שנכששו, או בנסורת שנמצאת בנגריות, כי כל הסוגים הללו מכונים גם "עפר", והתורה הרי ציוותה לכסות את הדם בעפר.

לכן, אם אין עפר או אין אחד החומרים שמנינו, אי אפשר לכסות בנסורת של ברזל, נחושת, או מתכות אחרות, כי הן אינן קרויות "עפר".

ישנה הלכה מעניינת בבבלי: אדם שהלך במקום שאין בו עפר כדי לכסות את הדם, מה יעשה? יטח דינר זהב ויכסה בו את הדם. מדוע בזהב טחון אפשר לכסות את הדם? הרי זו מתכת!

התשובה המפתיעה היא שזהב מכונה "עפר" בתנ"ך, כנאמר בפסוק בספר איוב: "ועפרת זהב לו".

מה הקשר?

חברו בבקשה בין תחילת המשפטים לבין סופם:

1. ממון המוטל בספק
2. אותו ואת בנו
3. כל המאריך באחד
4. ושפך את דמו

א. וכסהו בעפר

ב. חולקין

ג. לא תשחטו ביום אחד

ד. מאריכין לו ימיו ושנותיו

! | יש לי מושג | אבן השתיה

אבן השתיה היא הסלע שמעליו נבנה קודש הקודשים בבית המקדש. היא נקראת כך משום שהיא מהווה את התשתית של העולם, המקום המרכזי והחשוב ביותר. כיום נמצאת אבן השתיה מתחת ל"כיפת הסלע" בהר הבית.

שאלות השבוע

א. מה היה המשפט שאמר התנא

סומכוס על הקורא קריאת שמע?

ב. כיצד ביקשה התורה ללמד את האדם

שלא ירגיל את עצמו לחיות ברמה

גבוהה יותר מכפי שהוא מסוגל לה?

ג. מנין שזהב מכונה "עפר" בתנ"ך?

בין הפותרים נכונה תיער הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתכם). את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי בשעות הצהריים למייל: talmudhagrala@medison.co.il
ולציין את מס' העלון עליו אתם עונים.
הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי.
*בפיקוח רואה חשבון

הקורא להתחדשות קהילות בישראל
אפריל 16 חייא מחברת ישראל

תלמוד של תורה
הקורא להתחדשות קהילות בישראל

תלמוד ישראלי

בחסות חברת MEDISON

Talmudisraeli@Medison.co.il

טל. 03-9250250; פקס. 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון

מנהל חינוכי ועורך: אבי רט

יו"ר חבר הנאמנים: ח"ח חיים פרייליכמן